

Nowelizacja ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego

– zmiany w zakresie przekazywania terenów
przez przedsiębiorstwa górnicze na podstawie
art. 23 ustawy

1. Cel zmiany ustawy

- realizacja założeń polityki klimatycznej Unii Europejskiej - kontynuacja procesu stopniowego wygaszania działalności kopalń węgla kamiennego
- realizacja postanowień umowy społecznej dotyczącej transformacji sektora górnictwa węgla kamiennego oraz wybranych procesów transformacji województwa śląskiego zawartej 28 maja 2021 r. w Katowicach

2. Główne założenia nowelizacji

- prowadzenie likwidacji zakładów górniczych samodzielnie przez przedsiębiorstwa, do których te zakłady należą
- finansowanie likwidacji i działań polikwidacyjnych z dotacji lub innych źródeł finansowania (podwyższenie kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górniczego)
- wprowadzenie świadczeń osłonowych dla wszystkich pracowników zakładów górniczych
 - urlop górniczy – 5 lat (80% wynagrodzenia obliczanego jak za urlop wypoczynkowy)
 - urlop dla pracowników zakładów przeróbki mechanicznej węgla – 4 lata (80% wynagrodzenia obliczanego jak za urlop wypoczynkowy)
 - jednorazowa odprawa pieniężna – 170 000 tys. netto dla pracowników z min. 3 -letnim stażem pracy
- możliwość przekazywania przez przedsiębiorstwa górnicze darowizny na rzecz wszystkich jednostek samorządu terytorialnego i państwowej osoby prawnej (w celu budowy, rozbudowy lub utrzymywania systemów odwadniania zlikwidowanych zakładów górniczych)

3. Art. 23 - obecny stan prawny

W aktualnie obowiązującej ustawie, w art. 23, przewidziano możliwość przekazywania przez przedsiębiorstwa górnicze darowizn mienia na rzecz:

- gminy górniczej
- spółdzielni mieszkaniowej

za ich zgodą, na cele związane z realizacją urządzeń infrastruktury technicznej lub innych celów publicznych, a także w celu pobudzania aktywności gospodarczej w gminie górniczej.

4. Art. 23 - projektowane zmiany

Zgodnie z założeniami projektu nowelizacji ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego zmieniono grupę podmiotów, na rzecz których przedsiębiorstwa górnicze mogą dokonywać darowizny nieruchomości i ruchomości.

Są to:

- wszystkie jednostki samorządu terytorialnego
- państwowa osoba prawna prowadząca działalność w zakresie budowy, rozbudowy lub utrzymywania systemów odwadniania zlikwidowanych zakładów górniczych (w praktyce SRK S.A.)

5. Projektowany art. 23 - cele darowizny

Darowizna przekazywana przez przedsiębiorstwa górnicze będzie mogła być wykorzystywana na poniższe cele:

- Jednostki samorządu terytorialnego
 - Cele publiczne w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami
 - Realizacja zadań własnych
 - Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej
- Państwowa osoba prawna
 - Odbudowa, rozbudowa lub utrzymywanie systemów odwadniania likwidowanych zakładów górniczych

6. Cel projektowanych zmian

- Stworzenie mechanizmu umożliwiającego przekazywanie nieruchomości i ruchomości, należących do przedsiębiorstw górniczych, wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego w formie darowizny, otwiera nowe perspektywy rozwoju lokalnego.
- Samorządy będą mogły realizować zadania związane np. z:
 - ✓ przekształcaniem terenów poprzemysłowych w przestrzeń użyteczną społecznie np. parki, tereny rekreacyjne
 - ✓ rozbudową infrastruktury lokalnej, realizacją usług publicznych itp.
- Zapewnienie ochrony wyrobisk czynnych zakładów górniczych przed zalaniem (budowa pompowni)

7. Projektowane brzmienie przepisu art. 23

„1. Przedsiębiorstwo górnicze może dokonać darowizny nieruchomości lub ruchomości na rzecz jednostki samorządu terytorialnego na cele publiczne w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717 i 1881), w celu realizacji przez te jednostki zadań własnych lub realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także na rzecz państwowej osoby prawnej w celu budowy, rozbudowy lub utrzymywania systemów odwadniania zlikwidowanych zakładów górniczych.”

8. Opinia KWRiST

W wyniku dialogu ze stroną samorządową Ministerstwo Przemysłu w dniu 25 czerwca 2025 r. uzyskało:

- ✓ pozytywną opinię do zaproponowanego brzemienia art. 23 jak i całego projektu, wydaną przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego

9. Proces legislacyjny

- projekt nowelizacji ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego był poddany konsultacjom społecznym, opiniowaniu oraz uzgodnieniom międzyresortowym
- do projektu zgłoszono ponad 400 uwag i stanowisk
- obecnie projekt jest rozpatrywany przez Stały Komitet Rady Ministrów
- po uzgodnieniu przez SKRM projekt zostanie przekazany Radzie Ministrów, a następnie do dalszych prac do Sejmu RP
- aktualny stan prac nad nowelizacją ustawy można śledzić na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny (numer w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów: UD167)

Ministerstwo
Przemysłu

ul. Powstańców 30
40-039 Katowice